

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

ICHTHYOSIS

Prof. dr J. J. ZOON eindigt het artikel „Ichthyosis”¹⁾ aldus: „De resultaten van intern-medicamenteuze therapie — ik noem alleen thyreoid of vitamine A — zijn in het algemeen weinig bemoedigend, hoewel in incidentele gevallen wel eens een gunstige invloed schijnt te zijn gezien”.

Het speelt mij in het gehele artikel geen argument te vinden ter staving van deze afbrekende critiek van de therapie met vitamine A, vooropgezet, dat deze gedurende vele maanden en met zeer hoge doses wordt toegepast. In dit verband moge ik verwijzen naar de zeer goede resultaten, behaald door BICKNELL en PRESCOTT²⁾ bij de behandeling van „phrynoderma” („Treatment with vitamin A is entirely successful”) en „ichthyosis” („... six cases of ichthyosis all of which were very considerably improved by vitamin A, and ... similar results obtained by two other workers”). Of ... is dit alles ook humbug?

Loosduinen, 26 September 1951

J. HAGA

Dat huidandoeningen, die het gevolg zijn van vitamine-A-deficiëntie, gunstig reageren op toediening van dit vitamine, behoeft ons niet te verwonderen. Dit is het geval bij de zo genaamde phrynodermie (folliculaire hyperkeratosis, soms tevens xerophthalmie, keratomalacie, nachtblindheid, slijmvliesveranderingen). Dit ziektebeeld mag men echter niet identiek stellen met de ichthyosis. De hyperkeratosis, die ook het ichthyotische beeld beheerst (maar minder aan de follikels gebonden is), leidde ertoe, dat men het vitamine A ook bij deze aandoeningen ging proberen. Over de resultaten van deze pogingen is het oordeel nogal voorzichtig, bij voorbeeld:

ANDREWS: „... and vitamin A have questionable value”.

LUTZ: „Eine günstige Beeinflussung scheint sich erzielen zu lassen”.

WIENER: „Vitamin A in high doses has been found ineffective in ichthyosis.”

Toch heb ik mij, ondanks de weinig enthousiaste gegevens uit de literatuur, wel eens laten verleiden bij ichthyosis vitamine A te proberen, echter niet met gunstig resultaat. Uit gesprekken met vele collegae, onder andere in Amerika, kreeg ik de indruk dat mijn ervaringen niet de hunne overeenstemden.

De voorlaatste regel van mijn clinische les als een „afbrekende critiek”. te qualificeren, is wat overdreven; naar mijn smaak komt het vitamine A er nog vrij goed af met de opmerking, dat „in incidentele gevallen wel eens een gunstige werking schijnt te zijn gezien”.

Utrecht, October 1951

J. J. ZOON

Literatuur:

¹⁾ N. T. v. G., 95, 2382, 1951. ²⁾ FR. BICKNELL en FR. PRESCOTT, *The vitamins in medicine*, 2e druk, bl. 66, 67, 69, 70, 1946.

URETHRASTENEN EN DE MOGELIJKHEID BLAASSTENEN SPONTAAN UIT TE WATEREN

Bovengenoemd artikel van J. B. MULLERS¹⁾, waarin enkele aanhalingen uit mijn proefschrift, geeft mij aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Collega MULLERS zegt op bl. 1987: „(SENDUK) schrijft letterlijk, dat het vrouwelijke geslacht „veel meer vitamine A in de lever en lichaamsvetten opzamelt. Zo zal dan een vitamine A tekort en verschijnselen hiervan, eerder bij mannen dan bij vrouwen optreden”²⁾).

In mijn proefschrift is in werkelijkheid het volgende te lezen: „Rest ons nog de beantwoording van de vraag, waarom het mannelijk geslacht zo voorbeschikt schijnt te zijn voor urinesteenvorming. Zelfs de zo genaamde „steen-embryo's" worden meer bij mannen dan bij vrouwen gevonden. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn het feit dat het vrouwelijke lichaam veel meer vitamine A in de lever en lichaamsvetten opzamelt (101). Zo zal dan een vitamine-A-tekort en verschijnselen hiervan veel eerder bij mannen dan bij vrouwen optreden”.

Naar aanleiding van het feit, dat deze voorkeur voor het mannelijke geslacht ook bij urolithiasis van de bovenste urinewegen voorkomt (de „mannelijke-urethra-theorie", reeds door VAN LEEUWENHOEK opgeworpen, verliest hiermede haar basis), werd door mij de veronderstelling geopperd, dat er verband moest bestaan tussen het vrouwelijke geslacht en vitamine A. Deze hypothese was gebaseerd op bevindingen in de literatuur ³⁾.

Djakarta, 14 September 1951

R. C. L. SENDUK

Aangezien ik mij in mijn artikel beperkte tot het bespreking van de vitamine-A-theorie in verband met het veelvuldiger voorkomen van blaasstenen bij het mannelijke geslacht, is het mij niet duidelijk waarom ik genoodzaakt zou zijn meer regels te citeren, vooral daar deze niet handelen over vitamine A.

De voorkeur voor nierstenen bij het mannelijke geslacht bestaat inderdaad, maar is van een geheel andere orde dan bij blaasstenen (9 op 1). Ik waag het hier nogmaals collega SENDUK aan te halen. Op bl. 53 van zijn proefschrift vindt men getallen uit grote statistieken over de verhouding van stenen bij mannen en vrouwen, die spreken van: 3 op 2; 4 op 3; 2 op 1; 2 op 1; 7 op 1. Over de laatste uitzonderlijke verhouding (van SENDUK zelf) wordt gezegd „dat ongeveer 3 maal zoveel mannen als vrouwen opgenomen worden". Voor de „mannelijke-urethra-theorie" een dankbaar gebied om bij het blaassteenlijden dit grote verschil in geslacht te verklaren.

Mijn conclusie moet blijven luiden, dat men bij het ontstaan van blaasstenen die klinische verschijnselen geven, meer dan tot nu toe gebruik was, behalve aanleg ook de intensiteit van de spontane afvoer van kleine steentjes moet betrekken.

Palembang, October 1951

J. B. MULLERS

Literatuur:

¹⁾ N. T. v. G., 95, 1983, 1951. ²⁾ R. C. L. SENDUK, *Urinestenen te Batavia*, Acad. proefschrift, Utrecht 1949, bl. 82. ³⁾ Zie o.a. STEPP, KÜHNAN en SCHREUDER, *Die Vitamin*, en MULOCK HOUWER, N. T. v. G., 95, 2148, 1951.

DE NEDERLANDSE TAAL

Wilt U, hooggeachte redactie, eraan meewerken, om de taal van onze wetenschap in Nederland Nederlands te doen blijven?

Op bl. 3068 van ons *Tijdschrift* laat U o.a. afdrukken: single-handed en group-practice, single-handed praktijk, „editorial”.

Op bl. 3076 staan de volgende termen: clothespin-graft, H-graft, double clothespin, chips, „transfacet bone block”.

De schrijver van deze bladzijde neemt op bl. 3078 vriendelijk afscheid met een „kissing spine”.

Leiden, 13 October 1951

A. GANS

JAN VAN EYCK, DE DERMATOLOOG EN DE PATHOLOOG-ANATOOM

Ik acht het wel nodig een kort wederwoord te geven op het ingezonden stukje van prof. SIEMENS ¹⁾.

Hij zegt in zijn aanhef, dat wanneer ik van „rumoer" spreek, daarin iets kleinerends ligt. Aan het slot toont hij zich zeer ingenomen met dit „rumoer". Deze gedachtengang kan ik niet volgen.

¹⁾ N.T.v.G., 95, 3129, 1951.